

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора юридичних наук, доцента, Зайкіної Ганни Миколаївни на дисертацію Політанського В'ячеслава Станіславовича на тему: «Організаційно-правові засади функціонування електронного урядування в Україні», подану на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

1. Ступінь актуальності обраної теми

Інформаційно-комунікативне суспільство як цивілізаційна парадигма розвитку сучасного соціуму, в якому стикаються філософські, соціологічні, управлінські проблеми, є недостатньо висвітленою у контексті правового дискурсу.

В сучасних умовах, організаційно-правове регулювання електронного урядування в Україні має відповідати новим викликам та загрозам, з якими стикається Україна. Так, постійного забезпечення та вдосконалення потребують відносини, що стосуються ефективного використання бюджетних коштів виділених на розвиток комунікацій, підвищення якості та конкурентоспроможності продукції інформаційно-комунікативного комплексу, а також зміцнення інформаційної безпеки України. А відтак, для вирішення вищевказаних завдань необхідно постійно вдосконалювати нормативно-правову базу у сфері електронного урядування, а також підвищувати ефективність діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які здійснюють покладені на них функції у сфері інформаційного простору. З метою створення ефективної та сучасної системи електронного урядування, яка відповідає вимогам сучасних геополітичних та технологічних викликів, необхідно виконувати ряд організаційних та правових заходів, спрямованих на забезпечення ефективності та безпеки інформаційно-комунікативного менеджменту.

Таким чином, актуальність наукового дослідження на тему: «Організаційно-правові засади функціонування електронного урядування в Україні» є абсолютно обґрунтованою.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна

Дисертаційна робота характеризується системним підходом до предмету дослідження. Робота складається з основної частини (вступу, чотирьох розділів, висновків), списку використаних джерел і додатків. Структура повністю відповідає цілям і завданням дослідження, дозволяє послідовно розглянути всі проблеми, визначені автором. Обґрунтованість положень, сформульованих у дисертації, підтверджується також аналізом наявних літературних джерел юридичного та методологічного спрямувань.

Слід відзначити обґрунтованість наведених дисертантом висновків, які базуються на грамотному використанні сукупності методів і прийомів наукового пізнання.

Відповідною гарантією достовірності та теоретичної обґрунтованості наукових положень висновків та рекомендацій, сформульованих автором є вірно поставлена мета та завдання дослідження, логіка викладеного матеріалу. Виходячи з аналізу основної частини дисертації, мета дисертаційної роботи в ході виконання дослідження була досягнута, а дисертація є завершеною науковою кваліфікаційною працею.

Структура дисертаційної роботи дозволила автору повно охопити предмет дисертаційного дослідження.

Справляє позитивне враження джерельна база роботи, крім того, включені до списку використаної літератури, насамперед міжнародної та зарубіжної, свідчать про ґрунтовне опрацювання проблеми, і високий рівень наукової підготовки автора, його наукову зрілість.

У вступі визначено актуальність обраної теми дисертаційного дослідження; сформовано зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами; розкрито мету, завдання, об'єкт, предмет та методи дослідження; аргументовано наукову новизну, практичне значення отриманих результатів, визначено шляхи та форми їх упровадження; розкрито апробацію результатів дослідження, структуру та обсяг роботи.

Розділ 1 «Теоретико-правова характеристика електронного урядування в Україні» містить чотири підрозділи, в яких розкрито організаційно-правові засади формування електронного урядування в державі, а також особливості змісту правовідносин щодо забезпечення та реалізації державно-публічного управління в досліджуваній сфері.

Розділ 2 «Організація функціонування електронного урядування публічної влади в Україні» складається з чотирьох підрозділів, в яких сформовано та проаналізовано систему суб'єктів організаційно-правового регулювання процесів електронного урядування та окремо визначено особливості впровадження електронної демократії, регламенту діяльності електронного парламенту, архітектуру електронного судочинства.

Розділ 3 «Адміністративно-правові механізми здійснення електронного урядування в Україні» складається з чотирьох підрозділів, у яких системно визначено адміністративні послуги, електронний документообіг, електронний цифровий підпис та захист інформації в електронному урядуванні.

Розділ 4 «Електронне урядування: міжнародний досвід та українські реалії» складається з чотирьох підрозділів, у яких сформовано концептуальні засади міжнародного електронного урядування, визначено юридичний склад адміністративних правопорушень з питань забезпечення відповідного правопорядку із врахуванням євроінтеграційних процесів.

3. Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій

Варто вказати, що дисертаційна робота за характером і змістом розкритих питань є сучасним комплексним дослідженням організаційно-правового регулювання електронного урядування в Україні, в якому сформовано питання теорії та практики щодо розвитку відповідно до міжнародних норм та стандартів. результатами проведеного аналізу сформовано низку нових теоретичних та практичних положень, висновків та пропозицій.

Дисертаційне дослідження має обґрунтовані та достовірні наукові висновки, які доповнюють існуючі позиції науковців або по-новому надають вирішення існуючих проблем, що виникають у сфері формування та реалізації організаційно-правового регулювання електронного урядування в Україні.

Наукову новизну дисертаційної роботи формують такі висновки, узагальнення та пропозиції, зокрема, уперше визначено, що система електронного урядування України орієнтована на процеси інформування населення в питаннях надання державних та адміністративних послуг в рамках односторонньої взаємодії тоді, як важливим завданням впровадження електронного уряду в Україні є розробка сучасного організаційно-правового механізму взаємодії органів влади з громадянами в системі електронного уряду, з використанням форм двосторонньої та транзакційної (надання послуг он-лайн) взаємодії.

Удосконалено наукове розуміння принципів електронного урядування, як установлених загально-базових положень й засад організації, здійснення та функціонування електронного урядування, необхідність і ефективність використання яких у практичній діяльності є науково та практично обґрунтованою на національному і на міжнародному рівнях, а також такі, що повинні бути закладені в основу розроблення будь-яких механізмів впровадження, розвитку та функціонування електронного урядування.

Отримали подальшого розвитку положення щодо адміністративного примусу, як методу забезпечення державного електронного урядування, що є

нормативно-визначеною системою правових та адміністративно-організаційних заходів впливу в разі порушення законодавчих вимог, що застосовуються уповноваженими органами до відповідних суб'єктів з метою забезпечення безперервного, ефективного та оперативного функціонування інформаційно-правового простору та інших важливих його чинників.

4. Питання для дискусійного обговорення та недоліки дисертаційної роботи щодо її змісту та оформлення

Позитивно оцінюючи дисертацію, варто зазначити, що вона не позбавлена певних недоліків та суперечливих положень, які потребують додаткових пояснень та уточнень, зокрема:

1. У підрозділі 1.3 автором встановлено, що основними причинами, які зумовили необхідність реформування всієї системи державного управління є кризові явища бюрократизм, надмірна централізація, невиправдана ієрархія, об'єднання управління та адміністрування, а також витратний (корупційний) характер державного управління. Корупція дійсно є негативним явищем, однак, як державні замовники, враховуючи саме їх статус, мають здійснювати це завдання у сфері електронного урядування?

2. Чим обумовлена позиція здобувача щодо виділення окремого інституту для дослідження адміністративної відповідальності у досліджуваній сфері?

3. Окремий підрозділ слід було б виділити на роль та місце контролю в системі організаційно-правового регулювання електронного урядування.

4. Слід погодитися зі здобувачем, що збільшення фінансування на потреби інформаційних технологій до максимального рівня в умовах війни є важливим процесом, однак, в роботі все ж не визначено напрями, які, з позиції автора, можна обмежити задля задоволення інформаційних потреб.

5. Лишилося не достатньо зрозумілим, які саме міжнародні практики дотримання публічного інтересу як пріоритету у забезпеченні потреб

інформаційної безпеки є найбільш своєчасними та оптимальними для впровадження в Україні?

Разом з тим, вищенаведені зауваження, які в певній мірі носять характер побажань, не впливають на загальну позитивну оцінку якості виконаної дисертантом роботи.

5. Загальні висновки

Теоретичні результати й наукові положення, які містяться дисертаційній роботі Політанського В'ячеслава Станіславовича на тему: «Організаційно-правові засади функціонування електронного урядування в Україні», характеризуються єдністю змісту і свідчать про особистий вклад автора в юридичну науку. Вдалих і логічно поєднаний вибір у дослідженні питань, їх актуальність, розумне співвідношення теоретичних міркувань та прикладів з практики, чіткість викладу матеріалу, аргументованість наукових висновків і узагальнень свідчать про значний науковий рівень проведеного дослідження та його практичне значення.

Реферат дисертації відповідає її змісту та повністю відображає основні положення і результати дослідження. Актуальність обраної теми дисертації, ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, новизна та повнота викладу в опублікованих працях повністю відповідають вимогам МОН України.

Отже, дисертаційне дослідження Політанського В'ячеслава Станіславовича на тему: «Організаційно-правові засади функціонування електронного урядування в Україні» виконане на належному науково-теоретичному рівні, є актуальною науковою працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані висновки, які вирішують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для науки адміністративного права, тобто за своєю актуальністю, теоретичним рівнем і практичною цінністю, достовірністю і обґрунтованістю одержаних результатів повністю відповідає вимогам МОН

України щодо дисертацій поданих на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук та п.п. 7, 8, 9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197, а його автор – Політанський В'ячеслав Станіславович заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент –
начальник відділу освітніх
комунікацій та публічного
адміністрування Департаменту освіти
Харківської міської ради,
доктор юридичних наук, доцент

Ганна ЗАЙКІНА